

Ya Hulat ni apostol Pablo kanlan ampaniwala kan Apo Jesu-Cristo ha Efeso

Paunan habi

Nanulat hi apostol Pablo kanlan ampaniwala kan Apo Jesu-Cristo ha balayan Efeso. Una nan impamwang kanla, ya daygén ni Apo Namalyari lano, ya tsiponén na ya atsi ngan ha langit, haka ya atsi ngan ha luta, ta ikamihan na kan Apo Jesu-Cristo ya pamaala hén habayto (1:10). Kabay labay ni apostol Pablo ya balang miha ay magkamain dayin pamakimiha kan Apo Jesu-Cristo, haka dapat mahélék ya habayto ha pamimiyay la.

In-alimbawa na, ya pami-tsi-tsipon lan ampaniwala kan Apo Jesu-Cristo ha mihay lawini haka in-alimbawa na hi Apo Jesu-Cristo ha pinakaulo hén habaytoy lawini. In-alimbawa na êt hilay ampaniwala kan Apo Jesu-Cristo ha mihay bali haka hi Apo Jesu-Cristo ya pinakamaalagáy bato ta êmén mag-in napah-êy ya bali.

Hinulat na êt di ya tungkol ha pamimiyay hén miahawa (5:21-33), anak haka toa (6:1-4), tagahuyo haka amo (6:5-9). Hinulat na êt di ya tungkol ha panlaban kan Satanas (6:10-20).

Kabooan hén pinakalamán

Paunan Habi 1:1-2

Ya ingalo ya ubat ha Espiritu ni Apo Namalyari
gawan kan Apo Jesu-Cristo 1:3-3:21

**Ya pakikimiha lan ampaniwala kan Apo Jesu-Cristo 4:1-6:20
Ya tawlin habi 6:21-24**

1 Hiko hi Pablo, ya mihay apostol ni Apo Jesu-Cristo, gawan ha kalabayan ni Apo Namalyari.

Hatsi ya hulat ko, ay kamoyun taga-balayan Efeso ya pinili ni Apo Namalyari hên mag-in kana, ya mahonol ha kalabayan ni Apo Jesu-Cristo.

2 An-ihalangin kataw ya dyanan kaw dayi hên kapatêkbêkan nakêm, haka ingalwan kaw dayi ni Apo Namalyari ya Tatang tamo, haka ni Panginoon Jesu-Cristo.

Ya ingalo ya angkatanggap lan ampaniwala gawan ha pakikimiha la kan Apo Jesu-Cristo

3 Purién tamo hi Apo Namalyari, ya Tatang ni Panginoon Jesu-Cristo, ta gawan ha pakikimiha tamo kana, ay namidigalo hi Apo Namalyari kantamo hên kangêran ya ubat ha langit ya andaygên nan Espiritu ni Apo Namalyari ha nakêm tamo.

4 Mana na kitaminan pinili ni Apo Namalyari hên magkamain pakikimiha kan Apo Jesu-Cristo, hên a pon dinyag ya hata luta. Tinalagá nay habayto, ta êmén hikitamoy mag-in banal hên ayn kapintasan ha hêlêk na. Gawan ha pamanlugud na kantamo,

5 hên hato pon, ay pinili na kitamo hên mag-in maának na gawan kan Apo Jesu-Cristo, ta habaytoy labay na hên malyari kantamo.

6 Kabay purién tamo hi Apo Namalyari, gawan ha a makwan ihipêñ ya ayn kapantag ya ingalo na kantamo, hên indin na ya anlugurêñ nan Anak êmén matsi ha ikakangêd tamo.

⁷ Daya ni Apo Jesu-Cristo, ya pinamayad ha pangakbus ha parusa hên kasalanan tamo, ta êmêñ kitamo mapatawad. Embayro ya ayn kapantag ya ingalo ni Apo Namalyari

⁸ ya indin na kantamo hên booy nakêm. Hên main kalamoy kamwangán haka pamangintindi,

⁹ ay impamwang na kantamo ya daygén na, ya a pon impamwang, ta atsi ya pon ha ihip na, ya tinalagá na, ya tuparén ni Cristo.

¹⁰ Ta ya daygén na, no lumatêng ya intakdan allo, ay tsiponén na ya kaganawan ya atsi ha langit, haka ha luta, ta ikamihan na kan Cristo, ya pamaala hên habayto ngan.

¹¹ Gawan ha pakikimiha naêñ kan Cristo, ay dinyag na kitamo ni Apo Namalyari hên anak na gawan ha kalabayan na. Habaytoy tinalagá na hên haton lagi, haka panay nan andaygén ya tinalagá na.

¹² Hikay ya unan nangênggan kan Cristo, ay tinalagá ni Apo Namalyari hên mamiyay hên magsimba kana gawan ha panga-Diyos na.

¹³ Hikaw ay nagkamain hên pakikimiha kan Apo Jesu-Cristo etaman hên ginilam yoy Mangêd ya Habi, ya kaptégan, ya ligtas kitamo gawan kana. Haka dinyanan na kaw ni Apo Namalyari hên Espiritu na ya impangako na. Ya pam-i hên Espiritu na ay nanad pamaptêg ya hikitamo ay kana, haka

¹⁴ nanad bandi ya impauna, ya kasiguradoan ya iboo nay kaligtasan tamo, haka ya kaganawan ya impangako na. Purién tamo ya panga-Diyos na.

Ya inhalangin ni apostol Pablo

¹⁵ Amêhêñ, paubat hêñ namwangan ko ya tungkol ha paniwala yo kan Panginoon Jesus haka ya pamanlugud mo ha kapareho mon pinili ni Apo Namalyari hêñ mag-in kana,

¹⁶ ay a ko an-itêgêñ ya pamagpahalamat ko kan Apo Namalyari gawan kamoyu. Panay kataw an-ihalangin.

¹⁷ An-ihalangin ko kan Apo Namalyari ya am-purién tamon Tatang, ya namiutoh kan Panginoon Jesu-Cristo, ya dyanan na kaw hêñ kamwan-gan haka pamangintindi ya tungkol kan Apo Na-malyari ya ubat ha Espiritu na.

¹⁸ An-ihalangin ko êt ya mahawangan ya kai-hipan yo, ta êmên yo maintindihan ya pangako na kantamo hêñ pinili na kitamo hêñ makilamo kana hêñ angga-angga. Dayi maintindihan yo etaman ya kal-atan ingalo ya idin kantamo gawan hikitamo ay pinili na hêñ mag-in kana.

¹⁹ An-ihalangin ko êt ya maintindihan yo, ya a makwan maihip ya kapangyarihan ni Apo Na-malyari ya anggamitêñ nan manyag kangêran ha nakêm tamon ampaniwala. Habaytoy kapang-yarihan na,

²⁰ ay ginamit na hêñ biniyay nan oman hi Apo Jesu-Cristo, haka hêñ pinaikno na ya ha dapit panabtab na ha langit hêñ mamaala hêñ kalamo na.

²¹ Kabay makapangyarihan hi Apo Jesu-Cristo ha kaganawan ya ampamaala haka ha kaganawan ya main tungkulon. Hiyay pinakamatag-ay ha langit haka ha luta amêhêñ haka hêñ angga-angga.

²² In-ubuh nan indin ni Apo Namalyari ha aypa

hêñ kapangyarihan na ya habayto, haka hiyay dinyag nan pinaka-ulô tamo ya ampaniwala kana.

²³ Hikitamo ya ampaniwala kan Apo Jesu-Cristo, ay pinakalawini na, ya nanad kabooan* na. Haka hiya ya kabooan hêñ kaganawan.

2

Hilay main pakikimiha kan Apo Jesu-Cristo ay main bayoy biyay

¹ Hêñ hato ay nanad kaw natsi gawan ha kasalanan yo kan Apo Namalyari.

² Hêñ hato ay angkagtan kaw ha karawakan ugali haka uso lan a ampagpalokop kan Apo Namalyari, haka hinonol yo hi Satanas, ya poon lan narawak ya a angkahêlêk. Angga amêhêñ, ay hiya ya ampamaala ha biyay lan tawo ya a anhumonol kan Apo Namalyari.

³ Hêñ hato, ay hikitamo ngan ay nanad kanla. Andaygêñ tamoy nangarawak ya kalabayan hêñ lawini haka ihip tamo. In-anak kitamo hêñ main nanan kasalanan kabay hikitamoy kalamo lan kaatag ya makasalanan ya parusaan ni Apo Namalyari.

⁴ Noa, ayn pamagkulang ya ingalo ni Apo Namalyari kantamo haka hadyay pamanlugud na kantamo.

⁵ Natsi kitamo man, gawan kasalanan tamo, ay biniyay na kitamo hêñ kalamo ni Apo Jesu-Cristo. Ya ayn kapantag ya ingalo ni Apo Namalyari kantamo, ay ubatan hêñ kaligtasan tamon ampaniwala kana.

---

* **1:23** Colosas 1:18.

6 Gawan ha pakikimiha tamo kan Apo Jesu-Cristo ay biniyay kitaminan oman etaman, haka pinaikno kitamo ha langit hēn mamaala hēn kalamo ni Apo Jesu-Cristo.

7 Dinyag ni Apo Namalyari ya habayto ta êmêñ paubat amêhêñ hēn angga-angga ay maipahlêk nay ayn kapantag ya ingalo na kantamo, ya indigalo na kantamo gawan kan Apo Jesu-Cristo.

8 Habaytoy ayn kapantag ya ingalo na, ay ubatan hēn kaligtasan tamon ampaniwala kana. Habaytoy kaligtasan tamo haka ya paniwala tamo kan Apo Jesu-Cristo ay a angkakwa ha pagal tamo, noa, indigalo ni Apo Namalyari ya habayto.

9 Kabay ayn maipagmahlay ya hiya ay naligtas ha sarili nan dyag.

10 Gawan bay hikitamo ay dinyag ni Apo Namalyari haka binayo nay biyay tamo hēn manyag kangêran gawan ha pakikimiha tamo kan Apo Jesu-Cristo. Hēn hato pon una ay tinalagá na ya hikitamo ay manyag habaytoy kangêran.

Hilay main pakikimiha kan Apo Jesu-Cristo ay nanad mimihay bansa

11 Pakaihipêñ yo ya hikaw ay anak hēn alwan Israelita. An-itad la kaw hēn ayn alagá lan Israelita, gawan a kaw tinuli. Êndat la no anak hila ni Apo Namalyari gawan ha pangatuli la. Noa, ya pangatuli ay dyag bat hēn tawo ha balat.

12 Hēn hato ay marayo kaw kan Apo Jesu-Cristo. Kaatag kaw kannaêñ Israelita ya pinili ni Apo Namalyari. Kabay alwa kaw kalamo ha pangako

ni Apo Namalyari kannaén. Ayn kaw hên kasiguradoan ya madyanan kaw hên biyay ya ayn angga haka a yo muwang hi Apo Namalyari.

¹³ Noa, agyan marayo kaw kan Apo Namalyari hên hato, ay nidani kaw na kana gawan ha daya ni Apo Jesu-Cristo.

¹⁴ Hiya ya pinangubatan hên pamakilamo tamo, ta hên hato ay hikay ya Israelita, haka hikaw ya alwan Israelita ay main kitamon nanad bakod ya pamihuhuluk, ya namihiyay kantamo. Noa, habaytoy inalíh nay na.

¹⁵ Hêñ natsi ya ha ikakangêd tamo, ay inalíh nay alagá hên Kautuhan naén hên Israelita no ay-êmén dumani kan Apo Namalyari. Kabay mimihay bansa kitamina ha arapan ni Apo Namalyari, haka amêhêñ ay angkapisusundo kitamina, ya hikay ya Israelita haka hikaw ya alwan Israelita.

¹⁶ Impa-úmang na kitamon pare-pareho kan Apo Namalyari, hên mag-in pinakalawini na hêñ natsi ya ha koros. Kabay angkapisusundo kitamina.

¹⁷ Hi Apo Jesu-Cristo ay nagpaidi di ha luta hêñ namipamwang hêñ Mangangêd ya Habi ya tungkol ha pamiúmang tamo kan Apo Namalyari. Impa-úmang na kaw ya marayo kana, haka hikay ya Israelita ya banhagan lan narani kana.

¹⁸ Gawan kan Apo Jesu-Cristo ay pare-pareho kitaminan makaarap kan Apo Namalyari, ya Tatang tamo ha hawop hêñ Espiritu na, ya atsi kantamo.

¹⁹ Kabay amêhêñ, ay alwa kaw nan kaatag kannaén Israelita, ta hikaw ay kalamo lan pinili ni Apo Namalyari hêñ mag-in pamilya na.

²⁰ Hikitamoy ampaniwala kan Apo Jesu-Cristo

ay nanad bali. Hilay apostol haka má mipamwang ni Apo Namalyari ya nanoro hén habi na, ay nanad napah-êy ya pundasyon hén habaytoy bali, haka hi Apo Jesu-Cristo ay nanad pinakamaalagáy bato ya pampah-êy hén habayto.

²¹ Hi Apo Jesu-Cristo ya pinaykabitan tamo ngan hén nanad ha kabooan bali ya napah-êy. Haka gawan ha pakikimiha tamo ha Panginoon, ya habaytoy bali ay anhumlay hén mag-in mihay banal ya templo.

²² Haka gawan ha pakikimiha yo kan Apo Jesu-Cristo ay inlamo kaw etaman kanan habaytoy nanad templo ya naipairêng ya ampaidyanan nan Espiritu ni Apo Namalyari.

3

Ya Panoro ni apostol Pablo kanlan alwan Israelita

¹ Gawan habaytoy dinyag ni Apo Namalyari, ay an-ihalangin kataw. Awo, hiko hi Pablo, ya nakahukul ha ikakangêd yon alwan Israelita, gawan ha panoro ko hén tungkol kan Apo Jesu-Cristo.

² Kayno namwangan yoy na ya impatsiwala kangko ni Apo Namalyari, ya ipamwang kamoyu ya Mangêd ya Habi, ya tungkol ha ayn kapantag ya ingalo na kamoyu.

³ Haka kayno namwangan yoy na ya impamwang ni Apo Namalyari kangko ya tungkol kan Apo Jesu-Cristo. Inungkat kinay habayto, di ha hulat.

⁴ Kabay ha pamaha yon hata hulat, ay maintindihan yo ya a pon impamwang hén hato,

ya tinalagá ni Apo Namalyari, ya antuparêñ ni Apo Jesu-Cristo.

⁵ A na impamwang ni Apo Namalyari ya habayto hên haton lagi, noa, amêhêñ, ay impamwang nan Espiritu na kannaêñ apostol na, haka kanlan propeta, ya mâmipamwang na.

⁶ Impamwang na ya Mangêd ya Habi, ya alwan hikay bat ya Israelita ya iligtas na, noa, hikaw etaman ya alwan Israelita ya ampaniwala kan Apo Jesu-Cristo. Kalamo kaw na kannaêñ ha pinakalawini na. Haka matanggap yo etaman ya impangako na gawan ha pakikimiha yo kan Apo Jesu-Cristo.

⁷ Ha ayn kapantag ya ingalo ni Apo Namalyari, haka ha kapangyarihan na ay dinyag na kon mâmipamwang hên habayto ya Mangêd ya Habi.

⁸ Hikoy pinakamaaypa kanlan pinili ni Apo Namalyari hên mag-in kana. Embayro man ay dinyanan na kon pribileyo hên mâmipamwang kamoyun alwan Israelita hên tungkol ha ayn kapantag ya ingalo ya maidin kamoyu, gawan kan Apo Jesu-Cristo.

⁹ Hi Apo Namalyari, ya nanyag ngan, ay namiutoh kangko hên ipalinaw ha kaganawan no ay êmêñ nan tuparêñ ya tinalagá na, haka babayo nan impamwang ya habaytoy tinalagá na.

¹⁰ Haka amêhêñ an-ipamwang nay habayto, gawan kantamon ampaniwala kan Panginoon Jesu-Cristo. Uston mahêlêk lan anghel ya ampa-maalaa, haka kaatag êt ya main kapangyarihan ha langit ya pamakimiha tamon patêl ha Panginoon, ay mamwangan la hên tungkol ha kamwangan na

ya igit ha hinon kamwangan.

¹¹ Habayto ay tinalagá ni Apo Namalyari hēn haton lagi, haka antuparēn nay na gawan kan Apo Jesu-Cristo ya Panginoon tamo.

¹² Gawan ha paniwala tamo kan Apo Jesu-Cristo, ay main kitamon pakikimiha kana ya am-pamahēkaw hēn nakēm tamo hēn umarap kan Apo Namalyari.

¹³ Kabay ampakihabi ko kamoyu ya paan kaw mahiraan nakēm gawan ha kairapan ya angkaranasan ko di ha hukulan ta hatsi ay ha ikakangēd yo.

Ya pamanlugud ni Apo Jesu-Cristo kantamo

¹⁴ Kabay ampandoko ko ha panalangin ko kan Apo Namalyari ya Tatang tamo.

¹⁵ Hiya ya Tatang hēn kaganawan maának na ha langit haka ha luta.

¹⁶ An-ihalangin ko kana ya ha kapangyarihan na ya ayn kapantag, ay pahiglaēn nay nakēm yo hēn Espiritu na.

¹⁷ An-ihalangin ko êt ya magpaidi ya ha nakēm yo hi Apo Jesu-Cristo gawan ha paniwala yo kana. Dayi mag-in mananiēh ya pamanlugud yo, hēn nanad ha kayo ya mangalalē ya yamot,

¹⁸ ta êmēn hikaw haka hilangan ya pinili ni Apo Namalyari hēn mag-in kana, ay makaintindi hēn ayn kapantag ya pamanlugud ni Apo Jesu-Cristo.

¹⁹ Dayi makaranas kaw hēn habaytoy pamanlugud ni Apo Jesu-Cristo ya a makwan ihipēn, ta êmēn panay mahēlēk ha pamimiyay yo ya kabooan hēn kabanalan ni Apo Namalyari.

20 Kabay puriên tamina hi Apo Namalyari. A makwan maihip ya kapangyarihan na ya anggamitén na ha pamabayo kantamo. Ta hiyay makadyag hēn igit êt ha an-idawat tamo kana o ha maabot tamon ihipêñ.

21 Hikitamoy ampaniwala kan Panginoon Jesu-Cristo, ay puriên tamo ya hēn oras-oras hēn angga-angga. Amen.

4

Ya pakikimiha lan ampaniwala kan Panginoon Jesu-Cristo

1 Hiko ya atsi ha hukulan gawan ha pamanhumonol ko kan Panginoon Jesu-Cristo, ay ampakihabi kamoyu, ya mamiyay kaw hēn mangêd, ya nanad ha tinalagá na hēn hinagyat na kaw hēn mag-in anak na.

2 Mamiyay kaw hēn maaypa ya nakêm. Gawan ha pamilulugud yo, ay dapat kaw mag-in mapagtêéh ha pamatawad yo kanlan ampanyag hēn alwan mangêd kamoyu.

3 Magpakahipêg kaw hēn milulugud, ta êmêñ ya pakikimiha yo gawan ha Espiritu ni Apo Namalyari ya ampam-in kapatêkbêkan kamoyu, ay a maalíh.

4 Hikitamoy ampaniwala ay mimiha, hēn nanad pinakalawini ni Apo Jesu-Cristo. Haka mimiha êt ya Espiritu ni Apo Namalyari ya atsi kantamo. Mimiha êt ya biyay ya ayn angga ya an-êngganan tamo, gawan impaihip na kantamo hēn palokop kana.

5 Mimihan bêngat ya ampaniwal-an tamo. Yabay ya hi Panginoon ya mimiha haka mimihay bawtismo tamo.

6 Hi Apo Namalyari ya Tatang tamo ngan ay mimiha. Hiyay makapangyarihan ha kaganawan. An-ipadyag nay kalabayan na kantamo ngan, haka ampaidi ya kantamo ngan.

7 Ya balang miha kantamo ay dinyanan ni Apo Jesu-Cristo hên galing ya hêpat kantamo, gawan ha ayn kapantag ya ingalo na.

8 Êmén di ya nakahulat ha Habi ni Apo Namalyari ya tungkol kan Panginoon Jesu-Cristo, “Hêng nag-orong ya ha langit, ay nantan yan mal-at ya dinakêp, haka main yan indigalo kanlan tawo.”

9 No nag-orong ya ha langit, ay labay habiên nag-aypa ya pon di ha luta.

10 Ya nag-aypa, ay hiya etaman ya nag-orong ha katatag-ayan langit, ta êmén na daygêng hêng ayn kapintasan ya kaganawan.

11 Hiya ya namidigalo hêng kagalingan ya main mag-in apostol na, main mag-in propeta, ya mámpamwang na, main mag-in mamipamwang hêng habi na kanlan a pon ampaniwala, main mag-in pastor haka móñoro kanlan ampaniwalay na.

12 Indigalo nay habaytoy kagalingan ta êmén hikitamoy pinili ni Apo Namalyari hêng mag-in kana ay nakal-an hêng maghuyo kana, haka ta êmén tumaniêh ya paniwala tamo ya pinakalawini na.

13 Ha êmbayro ay mag-in mimihay nakêm tamo ha paniwala haka ha kamwangan tamo kan Apo Jesu-Cristo ya Anak ni Apo Namalyari. Magkamain kitaminan nakêm ya nanad ha nakêm ni Apo

Jesu-Cristo ya banal.

¹⁴ Habaytoy labay ni Apo Namalyari ta êmên a kitamo magtan ha hino-hinon toro hêñ nanad anak ya angkagtan ha nanga-ayang ya habi, o nanad ha bangka ya angkaipayidpid hêñ angin. Mangêd no a kitamina paamuyot kanlan mapan-loko.

¹⁵ Ya mangêd ay mamiyay kitamo ha kaptégan gawan ha pamilulugud tamo. Ha êmbayro ay papérad-pérad kitamon mag-in nanad kan Cristo ya pinaka-uloh tamo ngan.

¹⁶ Gawan kana, ay hikitamoy pinakalawini na, ay main pakikimiha hêñ nanad ha kabooan lawini ya nangapitutumpang ha pilngoan. No ya balang miha kantamo ay manyag hêñ an-ipadyag ni Apo Namalyari hêñ main pamilulugud, ay humlay haka kumhaw ya pinakalawini ni Apo Jesu-Cristo.

Ya bayoy biyay kan Panginoon Jesu-Cristo

¹⁷ Amêhêñ, gawan ha tungkulon ya indin na kangko ni Panginoon ay an-ipapakahabi ko kamoyu ya taganán a yoy na dapat tuwarêñ hilay ahê ampagsimba kana, ta ayn alagá ya pangihip la.

¹⁸ Ayn hilan muwang hêñ tungkol kan Apo Namalyari, haka ayn kanla ya bayoy biyay ya an-indin na gawan ha kakdêyan ulo la, ya a la ya labay mamwangan.

¹⁹ Ayn hilay nan dêng-êy, kabay ha karidyaan la, ay ampaulayan lay lawini la hêñ manyag hêñ hino-hino kay na hêñ ya karawakan.

²⁰ Noa, hikaw ay alwan êmbayro ya napag-aralan yo, ya tungkol kan Apo Jesu-Cristo!

21 Gawan bay namwangan yoy nay Mangêd ya Habi tungkol kana, haka ya pêtêg ya toro, gawan atsi kana ya kaptégan.

22 Kabay alihêñ yoy mana yon ugali, ya ubat ha mana yon pamimiyay, ya bat manyag kalabayan lawini, ta ya panyag hên êmbayro ay ikahira yo.

23 Dapat yon bayoêñ ya nakêm haka ihip yo, ta êmêñ ya narawak ay mahagilyan hên mangêd.

24 Dapat yon ihulod ya bayoy ugali, ya nanad ugali ni Apo Namalyari, ya mahêlêk ha pamimiyay ya taganán mahonol kana, ya main kabanalan.

25 Kabay alihêñ yoy nay ugali yo hên maglaram ta dapat habiêñ ya kaptégan ha miha ta miha, gawan hikitamo ay nanad mimihay lawini ni Apo Jesu-Cristo.

26 No waringan ta main kaw hên ikahuluk, ay dapat yon tambêng alihêñ ya habayto, ta êmêñ a kaw makadyag kasalanan. Paan yon êngganan ya manaboy allo bayo yon alihêñ ya huluk,

27 ta êmêñ a ya makatuksa kamoyu hi Satanas.

28 No alimbawa ta main kamoyu ya manakaw, dapat itgêñ nay na ya habayto. Ya mangêd ay magpakahipêg ya tanan mag-obra, ta êmêñ na makwa ya kailangan na. No êmbayroy daygêñ na, ay makahawop ya êt ha kaatag ya ampangailangan.

29 Paan kaw maghabi hêñ nangarawak. Dapat panay ha ikakangêd ya habiêñ yo, ya makahawop kanlan ampanggilam ayon ha kailangan la.

30 Paan yon dyanan kalungkutan ya Espiritu ni Apo Namalyari ha panyag yon alwan mangêd, ta hiyay nanad tatak ni Apo Namalyari kamoyu, ya

pamaptêg ya taganán akbusan kaw ha parusa hên kasalanan yo ha Allon Pamanukom.

³¹ Alihên yoy kaganawan narawak ya nanad ha hêmék, omot ulo, haka huluk. Haka paan kaw miuhubak. Paan kaw maghabin pamanira ha kapareho yon tawo. Haka paan kaw mangihip hên manyag karawakan ha kapareho yo.

³² Ya mangêd ay, mag-in kaw hên mapanawop ha miha ta miha, haka maingaloën. Mamatawad kaw, ta pinatawad kaw ni Apo Namalyari gawan ha pakikimiha yo kan Apo Jesu-Cristo.

5

Ya ugali lan nahawangan ya kaihipan

¹ Gawan hikaw ay anak ni Apo Namalyari ya anlugarûn na, ay dapat tuwarênyo ya.

² Dapat mamiyyay kaw hên main pamanlugud ha balang andaygén yo, hên nanad ha pamanlugud ni Apo Jesu-Cristo kantamo hên indin nay biyay na ha ikakangêd tamo. Habaytoy dinyag na ay nanad nabango ya paraêp ha arapan ni Apo Namalyari.

³ Gawan hikaw ay pinili ni Apo Namalyari hên mag-in kana, ay dapat marayo kaw ha pamaki-lalaki, pamabayi, haka ha pamanyag kaatag pon ya karawakan kalabayan lawini haka karidyaan. Paan kaw man mamiistoriya hên tungkol bayro ha miha ta miha.

⁴ Paan kaw maghabi hên nikadadawak haka ayn pukat, haka hên kaparêng-êy ya ngaw-ngaw haka istorya. Noa, ya mangêd ay, panay kaw tanan magpahalamat kan Apo Namalyari.

⁵ Habaytsi ya pakamwangan yo: A milamo ha lokop ni Apo Namalyari angga kan Apo Jesu-Cristo

ya hilay ampamabayi o ampakilalaki o ampanyag hên hinoman ya karawakan hên kalabayan lawini. A êt milamo bayro ya hilay maridya ya ayn pamanlugud kan Apo Namalyari ta kaatag ya andaygên lan diyos la.

⁶ Paan kaw paloko ha nangaayang ya habi lan maghabin alwan kasalanan ya babayo kon inungkat. Ta ya kaptêgan ay parusaan ni Apo Namalyari hilay manyag hên êmbayro.

⁷ Kabay paan kaw makilamo kanla.

⁸ Hên hato ay atsi kaw ha aypa ni Satanas haka nanad nariglêm ya biyay yo, noa, amêhêñ ay atsi kaw na kanan Panginoon, haka nanad nahawangan ya biyay yo. Kabay dapat mag-in hépat ya pamimiyay yo nanad ha pamimiyay lan nahawangan ya ihip.

⁹ Gawan, ya mahêlêk ha pamimiyay lan nahawangan ya ihip, ay kangêran haka kaptêgan.

¹⁰ Dapat yon mamwangan no hino ya ikahigla ni Apo Namalyari, haka habaytoy dapat yon daygên.

¹¹ Paan kaw kilamo kanlan manyag hên ayn pukat ya ubat ha kariglêman. Noa, ya daygên yo, ay ihundo yoy pandaygên yoy kangêran, ta êmêñ mamwangan ya nangarawak ya dyag la.

¹² Gawan bay kapaparêng-êy hên habiêñ ya andaygên la hên patago.

¹³ Noa, gawan ha kangêran dyag yo, ay nanad mahawangan hilan atâng, haka mamwangan ya andaygên la ay narawak.

¹⁴ Haka ya kaganawan ya angkahawangan, ay mag-in nahawang. Habaytoy nanad ha impahulat ni Apo Namalyari, ya wana,

“Hikaw ay nanad hēn nabêlêw o nanad natsi gawan ha kasalanan yo. Magmukat kaw, haka kaw mimata, bayo hawangan nay na ni Apo Jesu-Cristo ya kaihipan yo.”

15 Kabay kaillag kaw ha pamimiyay yo. Mamiyay kaw hēn nanad kanlan nagmuwang no hinoy ikahigla ni Apo Namalyari, alwan nanad kanlan ayn minuwang.

16 Paan kaw manayang hēn oras. Panay kaw manyag hēn kangêran kaban angkabiyay kaw pon, ta mal-at ya karawakan ya andaygêñ lan tawo amêhêñ.

17 Paan kaw mag-in ayn minuwang. Noa, pakimuwangan yoy kalabayan ni Apo Namalyari.

18 Paan kaw maglahing ta habaytoy makahira hēn mangêd ya pamimiyay. Noa, ya dapat ay mamaala kamoyu ya Espiritu ni Apo Namalyari.

19 No magtsipon kaw ay magkanta kaw hēn kanta ya nakahulat ha Kahulatan ni Apo Namalyari, haka ya kaatag êt ya kanta hēn pamagpuri kana, haka ya bayoy kanta ya maka-Diyos. Dapat boon nakêm kaw hēn magkantan pamagpuri ha Panginoon.

20 Dapat panay yon ipahalamat ya kaganawan ya angkalyari kan Apo Namalyari ya Tatang tamo, gawan ha pakikimiha yo kan Panginoon Jesu-Cristo.

Payo ha mitaahawa

21 Palokop kaw ha miha ta miha gawan ha pamanggalang yo kan Apo Jesu-Cristo.

²² Hikaw ya babayi ya nipag-ahawa, palokop kaw ha ahawa yo hēn nanad ha pamagpalokop yo ha Panginoon.

²³ Gawan bay ya lalaki ay ampamaala ha ahawa na hēn nanad ha pamamaala kantamo ni Apo Jesu-Cristo, ya pinaka-uloh tamon ampaniwala kana, ya pinakalawini na. Hiya êt ya ampamilitas kantamo.

²⁴ No ay-êmén ya pamagpalokop tamo kana, ay êmbayro êt ya hikaw ya babayi ay dapat palokop ha ahawa yo hēn boon nakêm.

²⁵ Hikaw ya lalaki, dapat lugurên yoy ahawa yo hēn nanad ha pamanlugud ni Apo Jesu-Cristo kantamo. Impakit nay pamanlugud na hēn indin nay lawini na ha ikakangéd tamo.

²⁶ Dinyag nay habayto, ta êmén na kitamon tanggapén ni Apo Namalyari paubat hēn nalinisan kitamina ha pamanhumonol ha Habi na, haka ha pagpabawtismo tamo.

²⁷ Dinyag nay habayto etaman ta êmén hikitamoy ampaniwala kana ay nakal-an hēn umarap kana hēn nanad ha mihay dalaga ya angkasaléen ya mahampat, mangéd, haka malinis, hēn ayn kapintasan ha arapan ni Apo Namalyari.

²⁸ Kabay dapat lugurên lan lalaki ya ahawa la hēn nanad ha pamanlugud la ha sarili lan lawini. Hilay lalaki ya ampanlugud ha ahawa la ay ampanlugud etaman ha sarili la.

²⁹ Ayn anhumémék ha sarin lawini, ta habaytoy ampakanén haka anhayhayén la hēn nanad ha andaygén ni Apo Jesu-Cristo kanlan ampaniwala kana,

³⁰ gawan bay hikitamo ay pinakalawini na.

³¹ Nakahulat ha Habi ni Apo Namalyari ya êmên di, “Gawan di ay lakwanan nan lalaki ya toa na ta milamo hilay nan miahawa, ta mag-in mimiha hila tana.”*

³² Habayto ya inungkat ko, ya nakahulat ha Habi ni Apo Namalyari, ay main malalê ya labay habiên ya tungkol ha pakikimiha ni Apo Jesu-Cristo kantamon ampaniwala kana.

³³ Embayro man, main ya êt labay habiên ya tungkol ha mitaahawa. Kabay hikaw ya lalaki ya main ahawa, ay dapat lugurên yoy ahawa yo hèn nanad ha pamanlugud yo ha sarili yo. Hikaw ya babayi etaman, ay galangên yoy ahawa yo.

6

Aral ha pamilya

¹ Hikaw ya anak, dapat yon honolên ya utoh hèn toa yo, ta mangêd ya habayto kanlan main pakikimiha ha Panginoon.

² Gawan nakahulat ha Habi ni Apo Namalyari ya, “Galangên moy toa mo.”* Habaytoy unan utoh ni Apo Namalyari ya main lamo hèn pangako. Èmên ya di ya laman hèn habaytoy pangako,

³ “ta no daygên yoy habayto, ay kumarang haka mitsighaw ya biyay yo di ha luta.”

⁴ Hikaw etaman ya toa, paan yon pahulukên ya anak yo. Noa, itoro yo kanla ya labay ni Panginoon Jesu-Cristo ha biyay la, haka paral-an yo hila no manyag hilan kasalanan.

Hilay tagahuyo haka hilay ámo

---

* **5:31** Genesis 2:24.

6:2 Genesis 6:2-3; Exodus 20:12;

Deuteronomio 5:16.

5 Hikaw ya nakiámo, ay pakahonolên yoy ámo yo di ha luta hêñ nanad ha pamanhumonol yo kan Panginoon Jesu-Cristo hêñ main pamanggalang, haka limo.

6 Daygén yoy habayto, alwan bêngat no main ampamantay kamoyu hêñ nanad kanlan ampanapol hêñ pamandayêw hêñ tawo, noa, mag-pakahipêg kaw hêñ nanad anhuyuêñ yo hi Panginoon Jesu-Cristo ha pamanyag kalabayan ni Apo Namalyari hêñ booy nakêm.

7 Huyuêñ yoy ámo yo hêñ booy nakêm hêñ nanad ha pamaghuyo yo ha kalabayan nan Panginoon, ta ha êmbayro ay anhonolên yoy kalabayan nan Panginoon alwan bat kalabayan tawo.

8 Siguradon tumbahan nan Panginoon ya balang miha, ha kangêran ya dinyag la, tagahuyo man o alwa.

9 Hikaw ya ámo, dapat mag-in mangêd ya pamaala yo kanlan nakiamo kamoyu. Paan yo hilan hablaêñ ta muwang yo ya hikitamo ay main ámo ha langit, ya hi Apo Namalyari ya ayn ampiliêñ.

Ya panlaban tamo kan Satanas

10 Amêhêñ, hatsi ya tawlin toro ko kamoyu, ya tanggapêñ yoy kapangyarihan ya pan-idin nan Panginoon kantamon ampaniwala kana, ta êmêñ yo pataniêhêñ ya nakêm yo.

11 Ihulod yo ya kabooan panlaban ya indin kamoyu ni Apo Namalyari, ta êmêñ yo mapaglabanan ya an-ipadanás ni Satanas.

12 Gawan, ya kapatsi tamo ay alwan tawo, noa, hi Satanas, haka hilay kalamo na ha hêwang ya

nangarawak ya a angkahêlêk, ya main tungkul-an hên mamaala kanlan tawo ya atsi pon ha kariglêman di ha luta.

¹³ Kabay ihulod yoy kabooan panlaban ya indin ni Apo Namalyari, ta êmên kaw manambut ha panlaban yo kanla, haka pamakayari yon makilab-an ay makhaw kaw pon hên nakairêng.

¹⁴ Kabay mirêng kaw hên nakal-an hên lumaban. Dapat panay kaw maghabin kaptêgan, ya nanad ha an-isinturon yoy kaptêgan.[†] Dapat mag-in kaw hên mahonol kana, hên nanad ha an-ihulod yoy habaytoy pamanhumonol, ya nanad pinakakalahag pagaw yo.

¹⁵ Dapat nakal-an kaw hên mamipamwang hên Mangangêd ya Habi hên tungkol kan Apo Jesu-Cristo ya ubatan hên pamiúmang kan Apo Namalyari. Habaytoy nanad nag-apin bitsih yo hên nakal-an hên lumaban.

¹⁶ Dapat pakatalanên yoy paniwala yo kan Apo Jesu-Cristo ta habayto ay nanad kalahag yo ya panangga boy pamarê ha angkumlab ya tarêm hên yawo ni Satanas.

¹⁷ Ya kasiguradoan hên kaligtasan yo, ay dapat yon ikopya hên nanad elmit. Haka ya Habi ni Apo Namalyari, ya an-ipaihip kamoyu hên Espiritu na, ay yabay ya nanad hundang yo.

¹⁸ Dapat yon daygên ya habayto ngan, hên main pamakiingalon manalangin kan Apo Namalyari. Panay kaw manalangin ha hawop hên Espiritu na. Paan kaw humawa hên manalangin haka ihalangin yo hilangan ya pinili ni Apo Namalyari hên mag-in kana.

[†] **6:14** Isaias 11:5.

¹⁹ Ihalangin yo ko etaman ya dyanan na ko ni Apo Namalyari hēn galing ha pamaghabi ta êmêñ makhaw ya nakêñ kon mamipamwang hēn Mangangêñ ya Habi ya tungkol kan Apo Jesu-Cristo ya impamwang amêhêñ.

²⁰ Ihalangin yo ko gawan hikoy mihay in-utoh na hēn ipamwang ya hata Mangêñ ya Habi, noa, amêhêñ ay nakahukul ako gawan ha pamipamwang kon habayto. Kabay ihalangin yo ko ya maipamwang koy habayto hēn makhaw ya nakêñ ta habaytoy an-ipadyag ni Apo Namalyari kangko.

Ya tawlin inhulat

²¹ No hiko etaman ya labay yon kotangêñ, hi Tiquico tanay maghabi kamoyu hēn tungkol kangko haka ya tungkol ha andaygêñ ko di. Hiya ya mihay anlugarûñ tamon patêl haka mapaypaniwal-an ya tagahuyo hēn Panginoon.

²² In-utoh ko ya bahêñ kamoyu êmêñ yo mamwangan ya pamibiyay-biyay naêñ di, haka ta êmêñ humigla ya nakêñ yo.

²³ Patêl ko ha Panginoon, an-ihalangin kataw ya hi Apo Namalyari ya Tatang tamo, haka hi Panginoon Jesu-Cristo ay mam-in kapatêkbêkan nakêñ yo, haka mamipahan hēn pamilulugud yo. Mapataniêñ dayi ya paniwala yo kan Apo Jesu-Cristo.

²⁴ Dayi ingalwan kaw kaganawan ya ampanlugud kan Panginoon Jesu-Cristo hēn main pamalugud ya ayn angga.

**Ya habi ni apo namalyari: Bayon tsipan - Ayta
Mag-antsi
New Testament in Ayta, Mag-antsi**

copyright © 2006 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mag-antsi Ayta (Ayta, Mag-antsi)

Translation by: Wycliffe Bible Translators

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2006, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

Printed book ISBN 9789718260654

The New Testament

in Ayta, Mag-antsi

© 2006, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015-03-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

d2289d90-e8af-5f04-a1e1-312fd0921aff